

Ìwé Dániẹ̀lì — Nọmbà Mǎrùn-ún-dín-lọgbọ̀n

Şíşí Ìlànà Àsọtẹ̀lẹ̀ Hàn: Ìmọ̀ye William Miller àti Àwọ̀n Agbára Mẹ̀ta Tí Ní Fa Ìdahoro Tí Ní Darí Lọ sí Armagedoni

Jeff Pippenger
2023-12-30

Ní “àkókò òpin,” ní ọ̀dún 1798, a tú ìwé Dániẹ̀lì sílẹ̀, àti ní pàtàkì jùlọ̀, ìran tí a şàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ Odò Ulai. Ìran náà kéde ìbẹ̀rẹ̀ ìdájọ̀ iwádíí ní October 22, 1844. Eşẹ̀ tí ó di ìpilẹ̀ fún ọ̀títọ̀ náà ni Dániẹ̀lì orí kejọ̀, eşẹ̀ kẹ̀rínlá. William Miller, ojįşẹ̀ tí a yàn láti mọ̀ itúsílẹ̀ ìhin náà, kò lóye ní kíkún gbogbo àwọ̀n ọ̀títọ̀ tí ó ní ìbáşẹ̀pọ̀ pẹ̀lú ìran náà, şùgbọ̀n ó şẹ̀ şẹ̀ tí a fi lé e lówó.

Bí Miller şe bẹ̀rẹ̀ ikẹ̀kọ̀ọ̀ rẹ̀ nípa ọ̀rọ̀ àşọtẹ̀lẹ̀, ó wá lóye àwọ̀n ọ̀fin kan ti itumọ̀ àşọtẹ̀lẹ̀ tí a ti dá mọ̀ tí a si ti fi ìdí wọ̀n múlẹ̀ nínú Bíbẹ̀lì. Àwọ̀n ọ̀fin wọ̀nyí ni a şe àkọşílẹ̀ wọ̀n, a si dá wọ̀n mọ̀ gẹ́gẹ̀ bí Àwọ̀n Ọ̀fin Ìtumọ̀ ti William Miller. Àwọ̀n ọ̀fin wọ̀nyí ni ìmísí fowó sí, a si mọ̀ wọ̀n gẹ́gẹ̀ bí àwọ̀n ọ̀fin tí àwọ̀n tí yóò kéde ìbẹ̀rẹ̀ ìdájọ̀ işişẹ̀ ní ọ̀fin Ojọ̀-ısinmi yóò ló. Miller jẹ́rį́ pé ó bẹ̀rẹ̀ ikẹ̀kọ̀ọ̀ rẹ̀ nípa Bíbẹ̀lì láti ìbẹ̀rẹ̀ Bíbẹ̀lì, ó si n tẹşiwájú síwájú nikan bí ó ti n lóye ohun tí ó n ronú lé lóri nígbà náà. Láti inú ọ̀nà yíí, ó rọ̀rùn láti rí ìdí tí àşọtẹ̀lẹ̀ àkókò àkókò tí Miller dá mọ̀, tí ó ní í şe pẹ̀lú ìhin-işẹ̀ tí ọ̀un yóò dá mọ̀ gẹ́gẹ̀ bí ohun tí ó şe ní ọ̀dún 1844, fi jẹ̀ “àkókò méje” ti Lefitiku ogún-ún lé mẹ̀fà.

Ìmísí fi hàn wá pé ángẹ̀lì Gẹ̀bẹ̀rįẹ̀lì, pẹ̀lú àwọ̀n ángẹ̀lì mímọ̀ miíràn, darí ọ̀kàn Mílà, gẹ́gẹ̀ bí Gẹ̀bẹ̀rįẹ̀lì ti darí ọ̀kàn Dániẹ̀lì, Jòhánù olúfihàn, àti gbogbo àwọ̀n wólì Bíbẹ̀lì, nítorí a ti fi işẹ̀ tí Sátàni pàdànu lé Gẹ̀bẹ̀rįẹ̀lì lówó. İşẹ̀ Gẹ̀bẹ̀rįẹ̀lì ni a şàpẹ̀rẹ̀ nínú orúko àkókò Sátàni, Lúsífà, èyí tí ó túmọ̀ sí amúmọ̀lẹ̀. Gẹ̀bẹ̀rįẹ̀lì mú ìmọ̀lẹ̀ àşọtẹ̀lẹ̀ wá fún Mílà, àti nínú ìgbọ̀ràn sí ìmọ̀lẹ̀ náà, ó gbé ìhinrere náà kalẹ̀ tí ó kéde şíşí ìdájọ̀ àyẹ̀wò ní October 22, 1844.

Ìmọ̀ tó wá léyìn işẹ̀lẹ̀ jẹ̀ kí àwọ̀n tí wọ̀n fẹ̀ lóye işẹ̀ William Miller lè mọ̀ pé a fi àwọ̀n ifimọ̀ kan fún un sí ọ̀rọ̀ àşọtẹ̀lẹ̀ tí wọ̀n di àwọ̀n kókó pàtàkì fún işẹ̀ rẹ̀ ti kíkó ìhin ìdájọ̀ tí n súnmọ̀ jọ̀. Ọ̀kàn nínú àwọ̀n kókó wọ̀nyí ni ìmọ̀ rẹ̀ pé ojọ̀ kan dúró fún ọ̀dún kan nínú ìmúlò àşọtẹ̀lẹ̀. Ọ̀míràn si ni işètò àşọtẹ̀lẹ̀ kan tí ó ló láti fi gbé kalẹ̀ kí ó si mú àwọ̀n ilà àşọtẹ̀lẹ̀ tí ó şawári bá ara wọ̀n mu. İşètò náà dá lóri agbára Sátàni méjì tí ó mú isọdahoro wá sórí àwọ̀n èniyàn Ọ̀lọ̀run àti ibi mímọ̀ Ọ̀lọ̀run. Gbogbo àwọ̀n işawári Miller ni a gbé kalẹ̀ lóri işètò àşọtẹ̀lẹ̀ náà tí ó şojú itàn èşin abọ̀rişà tí èşin pọ̀òpù tẹ̀ lé, tí wọ̀n si tẹ̀ ibi mímọ̀ Ọ̀lọ̀run àti àwọ̀n èniyàn Ọ̀lọ̀run mọ̀lẹ̀ ní àtẹ̀yinwá láti ìgbà Ísírẹ̀lì àtijọ̀ tí tí dé Ìpadàbọ̀ Kejì ti Kristi.

Ètò àşọtẹ̀lẹ̀ yẹ̀n jẹ̀ kí ó lè dá gbogbo ọ̀títọ̀ tí ó şe pàtàkì láti fi múlẹ̀ October 22, 1844, gẹ́gẹ̀ bí ìbẹ̀rẹ̀ ìdájọ̀ náà mọ̀ ní pípẹ̀. Şùgbọ̀n ọ̀títọ̀ náà ní ààlà, nítorí kò lè rí agbára inúnibíni kẹ̀ta tí ó tẹ̀ lé èşin abọ̀rişà àti èşin pọ̀òpù nínú itàn àşọtẹ̀lẹ̀. Kò şe dandan fún un láti rí ọ̀títọ̀ náà, nítorí işẹ̀ rẹ̀ ni láti kéde October 22, 1844, àti pé ìmọ̀lẹ̀ nípa agbára inúnibíni kẹ̀ta yóò tú ìdí rẹ̀ sílẹ̀ léyìn ojọ̀ náà.

Ní ìbámu pẹ̀lú bí ó ti n mú àwọ̀n ìmọ̀ isọtẹ̀lẹ̀ rẹ̀ wá ní işọ̀kan lóri àtòko àwọ̀n agbára apanirun méjì—Romu kẹ̀fẹ̀rì, léyìn náà Romu pọ̀òpù—ni ìmọ̀ rẹ̀ pé ọ̀rọ̀ tí a túmọ̀ sí “ìgbà gbogbo,” nínú ìwé Dániẹ̀lì, jẹ̀ ààmì kẹ̀fẹ̀rì, tàbí, Romu kẹ̀fẹ̀rì. Ọ̀rọ̀ náà “tamid” tí a túmọ̀ sí “ìgbà gbogbo” ni Dániẹ̀lì ló

ní ìgbà márùn-ún. Ní gbogbo ìgbà ni a máa n ló ó ní isopò pèlú ààmì kan tí Miller lóye rẹ ní tòótó gégé bí aṣojú èsìn pòòpù. Ààmì èsìn pòòpù tí ó máa n farahàn ní isopò pèlú “ìgbà gbogbo,” ni a ṣàfihàn pèlú ààmì méjì. Ní ọ̀nà èyíkéyì, àwọn ààmì méjèjè ti agbára pòòpù nàà, jé idánimò èsìn pòòpù; síbèsíbè, nígbà tí Dániẹ̀lì ló ọ̀rò “tamid” tí a túmọ̀ sí “ìgbà gbogbo,” a máa n ló ó ní ibámu pèlú, àti níwájú, ààmì èsìn pòòpù nàà ní gbogbo ìgbà. Ìmò Miller nípa “ìgbà gbogbo,” nínú iwé Dániẹ̀lì, di ipilẹ̀ àtòkò tí ó rí, tí a gbé kalẹ̀ lórí àwọn agbára apanirun méjì: kẹ̀fẹ̀rí, lẹ̀yìn nàà pòòpù. Idánimò Miller nípa “ìgbà gbogbo,” gégé bí kẹ̀fẹ̀rí nínú iwé Dániẹ̀lì, ni a ti pinnu láti di àríyànjiyàn ńlá kan láàárín Ìjọ Adventist, bèrẹ̀ láti iran kejì Adventism, èyí tí ó bèrẹ̀ ní 1888.

Òtító àṣotẹ̀lẹ̀ àkókó tí Miller ṣàwárí, tí ó jé apá kan nínú òye ojú October 22, 1844, ni “àkókò méje,” ti Lefitiku ogún-méfa, ó sì jé àkókó nínú àwọn òtító tí Miller ti fi idi múlẹ̀ tí a kò sílẹ̀ ní oḍún 1863. Ìkòsílẹ̀ yẹn bèrẹ̀ iran àkókó ti Adventism, nígbà tí wón bèrẹ̀ sí í rin ká ní aginjù Laodicea. Iran kejì bèrẹ̀ ní Àpéjọ Gbogbò Minneapolis ní oḍún 1888, àti lẹ̀yìn isòtẹ̀ tí ó ṣelẹ̀ níbè, isẹ̀ Sátàni ti kíkọ̀ idánimò tí Miller fi “ìgbà gbogbo” hàn gégé bí keferi bèrẹ̀ ní oḍún 1901. Òye tó tọ̀ nípa “ìgbà gbogbo,” kò tì fi pátápátá sí apá kan tí lẹ̀yìn ikú wòlù obinrin nàà, èni tí ó ti fi hàn pé èrò tí a n gbéga kalẹ̀ ní itakò sí ojú iwòye tó tọ̀ ti Miller nípa “ìgbà gbogbo,” ni “àwọn àngẹ̀lì tí a lé kúrò ní ọ̀run” ti fi ránṣẹ̀. Ìkòsílẹ̀ pípé waye ní iran kẹta ní àyíká oḍún 1931. Iran kẹta ti bèrẹ̀ pèlú itẹ̀jádẹ̀ iwé tí W. W. Prescott kọ, tí àkólẹ̀ rẹ̀ jé, The Doctrine of Christ, diẹ̀ lẹ̀yìn Àpéjọ Bíbẹ̀lì 1919. Ní oḍún 1919, iran kẹta bèrẹ̀, ó sì tẹ̀síwájú títi di itẹ̀jádẹ̀ iwé nàà, Questions on Doctrine ní oḍún 1957.

Lẹ̀yìn tí a ti fi isẹ̀ Miller múlẹ̀, tí a sì ti jé kó hàn gbangba lórí tábilì méjèjè ti Hábakúkù (àwọn àwòrán àtẹ̀jádẹ̀ aṣáájú-ọ̀nà oḍún 1843 àti 1850), nígbà nàà ni Olúwa bèrẹ̀ sí í tú òtító nàà sílẹ̀ pé agbára iparun miiran wà, iyẹn ẹ̀kẹta, tí yóò tẹ̀lẹ̀ èsìn kẹ̀fẹ̀rí àti èsìn pòòpù, tí yóò sì tún ṣe inúnibini sí àwọn èniyàn Ọ̀lọ̀run.

“Nípasẹ̀ èsìn abòriṣà, lẹ̀yìn nàà sì nípasẹ̀ Ìjọ Pápá, Satani lo agbára rẹ̀ fún ọ̀pòlọ̀pò ọ̀rúndún nínú isapá láti pa àwọn elerí olóòótó Ọ̀lọ̀run rẹ̀ kúrò lórí ilẹ̀ ayé. Àwọn abòriṣà àti àwọn ọ̀mọ̀-èyìn Pápá ni ẹ̀mí dragoni kan nàà n sún. Ohun kan ṣoṣo tí wón fi yàtò ni pé Ìjọ Pápá, níwón bí ó ti n ṣe àfarawé isẹ̀ isin fún Ọ̀lọ̀run, ni ọ̀tá tí ó lewu ju, tí ó sì burú ju lọ. Nípasẹ̀ irinṣẹ̀ Romanisimu, Satani mú ayé ní igbèkùn. A gba ijọ̀ tí n jẹwọ̀ ara rẹ̀ gégé bí ijọ̀ Ọ̀lọ̀run wọ̀ inú ipele ẹ̀tàn yí, àti fún ju egbèrún oḍún kan lọ àwọn èniyàn Ọ̀lọ̀run jiyà lábẹ̀ ibínú dragoni. Nígbà tí a sì gba agbára Ìjọ̀ Pápá lówọ̀ rẹ̀, tí a sì fi ipa mú un dáwọ̀ inúnibini dúró, Johanu rí agbára tuntun kan tí n dide láti tún ohùn dragoni nàà sọ, kí ó sì tẹ̀síwájú nínú isẹ̀ kan nàà tí ó burú tí ó sì kún fún ọ̀rò-òdi sí Ọ̀lọ̀run. Agbára yí, èyí tí yóò jé èni ikeyin láti ba ijọ̀ àti òfin Ọ̀lọ̀run jagun, ni a ṣàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ ẹ̀ranko kan tí ó ní iwo bí ti àgùntàn. Àwọn ẹ̀ranko tí ó ṣáájú rẹ̀ ti jáde láti inú òkun, ṣùgbón èyí jáde láti inú ilẹ̀, ní fifi idide aláfiyà ti orilẹ̀-èdè tí a fi n ṣàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ hàn. “Ìwo méjì bí ti àgùntàn” nàà ṣe aṣojú dáadàa fún iwà Ìjọ̀ba Orilẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà, gégé bí a ti fi hàn nínú ilàna méjì tó jé ipilẹ̀ rẹ̀, Repòblikánisimù àti Píròtẹ̀sítantisimù. Àwọn ilàna wònyí ni aṣírí agbára wa àti aṣeyorí wa gégé bí orilẹ̀-èdè. Àwọn tí wón kòkọ̀ rí ibi ààbò lórí etikun Amẹ̀ríkà yò pé wón ti dé ilẹ̀ kan tí ó bọ̀ lówọ̀ àwọn ẹ̀tọ̀ igbèraga ti Pópẹ̀rì àti ikà isàkóso ọ̀ba. Wón pinnu láti fi ipilẹ̀ gbooro ti òminira aráálú àti òminira èsìn múlẹ̀ gégé bí Ìjọ̀ba.” Signs of the Times, November 1, 1899.

Miller kò lè rí agbára inúnibini kẹta náà, àti nítorí èyí ni ètò itòlẹ̀sẹ̀sẹ̀ rẹ̀ kò fi pé, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé ó bá iṣẹ̀ rẹ̀ mu pátápátá láti mú un ẹ̀. Sister White fi hàn pé Miller ni ońsẹ̀ tí Ọlórún yàn, pé a ti Ẹ̀pẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ Elijah àti John the Baptist nínú iṣẹ̀ rẹ̀, àti nípasẹ̀ Elisha nínú ipè rẹ̀ sí iṣẹ̀ rẹ̀, àti nípasẹ̀ Moses nínú ikú rẹ̀. Díẹ̀ nínú itàn mímọ̀ ni wọn ti mú kí àlàyé bẹ̀ẹ̀ wáyé tí ó n fi hàn pé àwọn àngẹ̀lì n dúró létí ibojì wọn láti jí wọn dide, sùgbón irú àlàyé bẹ̀ẹ̀ ni ti Miller. Òtító náà pé iṣẹ̀ rẹ̀ ní àlà nípasẹ̀ itàn-ìgbà tí a gbé e dide nínú rẹ̀, kí í ẹ̀ ọ̀rọ̀ ẹ̀gàn sí Miller, bí kò ẹ̀ ohun pàtàkì tí a gbòdò mò, bí a bá fẹ̀ ka iṣẹ̀ rẹ̀ sí nínú ìmọ̀lẹ̀ òtító ti Ọ̀rọ̀ à̀sọtẹ̀lẹ̀ Ọlórún.

A fi itọ̀sọ̀nà pàtó, ti àngẹ̀lì, fún Miller tí ó jẹ̀ kí ó lè kọ̀ ilà̀nà à̀sọtẹ̀lẹ̀ kan tí a dá lóri agbára méjì tí n sọ̀ di ahoro—keferi léyìn náà sì ni ijo pòòpù. Nítorí èyí, àwọn à̀sọtẹ̀lẹ̀ tí ó tọ̀ka sí itàn léyìn iparun tí àwọn agbára méjèjèjì wònyen mú ẹ̀ ni Miller kò lóye dáadàa. Sibẹ̀, kò sí ọ̀kan nínú àwọn à̀lọ́ye wònyen tí ó wọ̀ inú àwọn tábilì mímọ̀ méjì ti Habakkuk, níbi tí a ti Ẹ̀fihàn ní àwòrán àwọn ipilẹ̀ tí a gbé kalẹ̀ nípasẹ̀ iṣẹ̀ Miller. Èyí ni idí tí imísí fi lè kọ̀ nípa chátì 1843 pé ọ̀wọ̀ Olúwa ló darí rẹ̀.

“Oluwa fi hàn mí pé àtẹ̀ 1843 náà ni ọ̀wọ̀ rẹ̀ darí, àti pé kò yẹ̀ kí a yí èyíkẹ́yíí apá rẹ̀ padà; pé àwọn nọ́nbà náà rí gẹ́gẹ̀ bí ó ti fẹ̀ kí wọn rí. Pé ọ̀wọ̀ rẹ̀ wà lóri, ó sì bo à̀sìṣe kan nínú díẹ̀ nínú àwọn nọ́nbà náà, kí ẹ̀nikẹ̀ni má bàà lè rí i, títí ọ̀wọ̀ rẹ̀ fi yọ̀ kúrò.”

“Nígbà náà ni mo rí ní ti ‘Ìgbàgbogbo Ojọ,’ pé ọ̀rọ̀ náà ‘ẹ̀bọ’ ni ọ̀gbón ènìyàn fi kún un, àti pé kò ẹ̀ ti ọ̀rọ̀ inú ẹ̀sẹ̀ náà; àti pé Olúwa fún àwọn tí wọn ké ikéde wákátì idájọ̀ ní òye tí ó tọ̀ nípa rẹ̀. Nígbà tí iṣòkan wà, kí ọ̀dún 1844 tó dé, ó fẹ̀rẹ̀ jẹ̀ pé gbogbo wọn ni wọn wà ní iṣòkan lóri òye tí ó tọ̀ nípa ‘Ìgbàgbogbo Ojọ;’ sùgbón láti ọ̀dún 1844 wá, nínú idàrúdàpò, a ti gba àwọn iwòye mìíràn mọ̀ra, òkùnkùn àti idàrúdàpò sì tẹ̀ lé e.” Review and Herald, November 1, 1850.

Àwọn òtító tí Miller kó jọ̀ nípasẹ̀ itọ̀sọ̀nà àwọn àngẹ̀lì ni Olúwa Ẹ̀mọ̀nà fún, àti nínú ifowósi àtẹ̀ náà ti 1843, imísí fi kún un pé òye Miller pé “ojoojúmọ̀” náà dúró fún ẹ̀sìn kẹ̀fẹ̀rì jẹ̀ òtító. Ní igbà márùn-ún ni ọ̀rọ̀ Héberù náà “tamid,” tí a tùmọ̀ sí “ojoojúmọ̀,” ti farahàn nínú iwé Dániẹ̀lì, ó sì máa n Ẹ̀pẹ̀rẹ̀ ibáṣepò láárín agbára iparun méjèjèjì ti ẹ̀sìn kẹ̀fẹ̀rì, tí ijopópó sì tẹ̀ lé e.

Ìmọ̀ye Miller nípa “iṣẹ̀ ojoojúmọ̀,” gẹ́gẹ̀ bí àpẹ̀rẹ̀ ẹ̀sìn abòriṣà, ẹ̀ pàtàkì pátápátá nínú àgbékalẹ̀ à̀sọtẹ̀lẹ̀ tí ó lò, nítorí ibáṣepò àtẹ̀léyìnwá ti ẹ̀sìn abòriṣà tí ó tẹ̀lẹ̀ pápási di ipilẹ̀ itọ̀kasí rẹ̀ nínú imúbá gbogbo àwọn à̀sọtẹ̀lẹ̀ tí a mú un lóye mu.

Ní “àkókò iḡbẹ̀yìn,” ní ọ̀dún 1798, a tú iwé Dániẹ̀lì sílẹ̀, àti pé ẹ̀sẹ̀ pàtàkì tí Ìyá White dá mò gẹ́gẹ̀ bí “òpó àárín gbùngbùn” àti “ipilẹ̀” iṣisẹ̀ advent ni Dániẹ̀lì orí kejo, ẹ̀sẹ̀ kẹ̀rinlá.

“Ìwé Mímọ̀ tí, ju gbogbo àwọn mìíràn lọ, ti jẹ̀ ipilẹ̀ àti opá àárín gbùngbùn iḡbàgbó Ìpadàbò ni ikéde yíí pé, ‘Títí di ẹ̀gbẹ̀rún méjì àti ọ̀dúnrún ojọ; léyìn náà ni a ó sọ̀ ibùjọ̀ mímọ̀ di mímọ̀.’ [Daniel 8:14.]” The Great Controversy, 409.

Èsẹ̀ kẹ̀rinlá ni idáhùn sí ẹ̀sẹ̀ kẹ̀talá, idáhùn náà sì jẹ̀ aláinì itumọ̀ láisi àyíká ọ̀rọ̀ ibeèrè náà.

Nígbà náà ni mo gbọ̀ ẹ̀ni mímọ̀ kan n sọ̀rọ̀, ẹ̀ni mímọ̀ mìíràn sì sọ̀ fún ẹ̀ni mímọ̀ kan náà tí n sọ̀rọ̀ pé, Yóò pé tó melóó kan ni iran náà yóò fi dúró ní ti ẹ̀bọ̀ àtẹ̀gùn ojoojúmọ̀, àti ẹ̀sẹ̀ iparun, láti fi ibi mímọ̀ àti ogun náà jọ̀ fún itẹ̀mọ̀lẹ̀ lábẹ̀ ẹ̀sẹ̀? Ó sì wí fún mí pé, Títí di ojọ̀ ẹ̀gbẹ̀rún méjì àti ọ̀dúnrún; léyìn náà ni a óò wẹ̀ ibi mímọ̀ náà mò. Danieli 8:13, 14.

Àwọn ẹsẹ méjèjèjì wọnyí ni àmì ìṣàpẹẹrẹ ìmúgbòòrò ìmò tí a mú jáde nígbà tí a tú èdidi ìwé Dániẹ̀lì ní “àkókò ìkeyin,” ní ọ̀dún 1798. Ẹsẹ kẹtálá ẹ̀ idánimò àwọn agbára iparun méjì tí Mílà fí dá àwòkòṣe àṣotẹ̀lẹ̀ rẹ̀ kalẹ̀. Mílà ẹ̀ idánimò “ìrúbo ojoojúmọ́,” nínú ẹsẹ kẹtálá, gégé bí ẹ̀sin kẹ̀fẹ̀rì, àti “ìrẹkojá idahoro” gégé bí ẹ̀sin pòòpù. Ó ẹ̀ pàtàkì láti mọ̀ pé àwòkòṣe àṣotẹ̀lẹ̀ tí àwọn àngẹ̀lì darí Mílà láti mọ̀ ni a ẹ̀ idánimò rẹ̀ nínú àwọn ẹsẹ méjèjèjì tí ń sojú ìmúgbòòrò ìmò tí ó wọ inú itàn ní ọ̀dún 1798. Síbẹ̀, a kò fí fún Mílà láti rí agbára tí yóò tẹ̀lẹ̀ e láti wá sórí pẹ̀pẹ̀ àṣotẹ̀lẹ̀ kí ó sì ẹ̀ inúnibíni sí àwọn èniyàn Ọlórún.

“Mo rí i pé ẹranko ọlọwọ-meji náà ní ẹnu dragoni, àti pé agbára rẹ wà ní orí rẹ, àti pé àṣẹ náà yóò jáde láti ẹnu rẹ. Nígbà náà ni mo rí Ìyá àwọn Àgbèrè; pé iyá náà kì í ẹ̀ àwọn ọmọ̀binrin náà, sùgbón ó yàtò sí wọn, ó sì ẹ̀ pàtó kúrò lódò wọn. Ó ti ní ọjó tirẹ̀, ó sì ti kojá, àwọn ọmọ̀binrin rẹ̀, àwọn ẹ̀ka Pùrótẹ̀sítàntì, sì ni àwọn tó tẹ̀ lẹ̀ e láti wá sí orí pẹ̀pẹ̀ kí wọn sì hùwà gégé bí èrò inú kan náà tí iyá náà ní nígbà tí ó ẹ̀ inúnibíni sí àwọn èniyàn mímọ̀. Mo rí i pé bí iyá náà ẹ̀ ní rẹ̀ sílẹ̀ ní agbára, beẹ̀ ni àwọn ọmọ̀binrin náà ti ń dàgbà, àti pé láipẹ̀ wọn yóò lo agbára tí iyá náà ti lò rí tẹ̀lẹ̀.” Spalding and Magan, 1.

Ailágbára Miller láti rí agbára kẹta náà mú un dé àwọn ipinnu tí ó ẹ̀ àtítọ̀ pátápátá. Miller dá ẹranko inú òkun ti Ìfihàn orí kẹtálá mọ̀ gégé bí Romu kẹ̀fẹ̀rì, ó sì dá ẹranko ilẹ̀ náà mọ̀ gégé bí Romu pòòpù. Ilò tí ó ẹ̀ nípa Ìfihàn orí kẹtádínlógún náà náà ní àbùkù, nítorí ailágbára rẹ̀ láti rí itàn àṣotẹ̀lẹ̀ tí ó gùn kojá agbára iparun kejì ti ijọba pòòpù. Nítorí èyí, nígbà tí Miller dá agbára Romu mọ̀ nínú àṣotẹ̀lẹ̀ Dániẹ̀lì, ó ka wọn sí agbára kan soṣo tí ó wá ní ipẹle méjì. Èyí jẹ̀, ó sì jẹ̀, ilò tí ó péye; sùgbón ó dí í lówọ̀ láti lóye àwọn ijọba inú àṣotẹ̀lẹ̀ Bíbẹ̀lì gégé bí ohunkóhun tí ó gùn kojá ijọba kẹrin tí Romu sojú fún. Ó rí i, ó sì dá a mọ̀ pé ijọba kẹrin Romu ní ipẹle méjì, tí a ẹ̀sàpẹẹrẹ̀ wọn gégé bí Romu kẹ̀fẹ̀rì àti Romu pòòpù, sùgbón kò lẹ̀ rí i pé Romu pòòpù náà sì jẹ̀ ijọba karùn-ún pẹ̀lú, èyí tí ijọba kẹfà yóò tẹ̀ lẹ̀.

Nínú orí kejì ti Dániẹ̀lì, àwọn Mílàràítì darapọ̀ àwọn èròjà ijọba karùn-ún ti àṣotẹ̀lẹ̀ Bíbẹ̀lì pọ̀ mọ̀ ijọba kẹrin. Ní ipẹle ipilẹ̀, ilò wọn jẹ̀ òótọ̀, sùgbón kò pé; nítorí itọ́kasí àkókó ti àwọn ijọba àṣotẹ̀lẹ̀ Bíbẹ̀lì gbòdò bá itọ́kasí ìkeyin ti àwọn ijọba àṣotẹ̀lẹ̀ Bíbẹ̀lì mu, nítorí Jésù, gégé bí Alfa àti Omega, máa ń fí ibèrẹ̀ ẹ̀sàpẹ̀júwe ọ̀pin nígbà gbogbo. Àìlera láti rí iyàtò láàárín àwọn ijọba méjì tí ń tẹ̀ lẹ̀ ara wọn mú kí ó ẹ̀ aláìṣeéṣe fún Miller láti mọ̀ pé Ìfihàn orí kejilá ń dá ẹ̀sin keferi (dragoni) mọ̀, àti ẹranko inú òkun ti Ìfihàn orí kẹtálá, gégé bí ijọba Páápà (ẹranko náà), àti ẹranko ilẹ̀ ayé ti Ìfihàn orí kẹtálá gégé bí Pùrótẹ̀sítàntì tí ó ti ẹ̀sọ̀tẹ̀ (wòlìlì èké).

Miller kò lẹ̀ rí dragoni náà, ẹranko náà àti wòlìlì èké náà gégé bí ijọba méta tí ó tẹ̀lẹ̀ ara wọn nínú Ìfihàn orí kejilá àti kẹtálá, nítorí náà a fí ipá mú un, nípasẹ̀ ọ̀gbón ìmòye àṣotẹ̀lẹ̀ rẹ̀, láti gbà pé àwọn orí méjèjèjì náà kì í ẹ̀ àfihàn tí ó tẹ̀lẹ̀ ara rẹ̀ ti agbára méta tí ń darí ayé lọ sí Amágedónì. Ìmọ̀lẹ̀ tí a fún Miller ni ìmọ̀lẹ̀ pípé fún iran rẹ̀, a sì fí ìmọ̀lẹ̀ náà dán iran rẹ̀ wò.

Ìmọ̀lẹ̀ àwọn agbára méta tí ń mú idahoro wá (dragoni, ẹranko náà, àti wòlìlì èké), ni a fí fún Future for America ní “àkókò ọ̀pin,” ní ọ̀dún 1989. Àyọkà Dániẹ̀lì tí a tú idi rẹ̀ sílẹ̀ pẹ̀lú ìṣubú Soviet Union nínú ìmúṣẹ̀ Dániẹ̀lì orí kọkànlá, ẹsẹ̀ ogóji, ni ó jẹ̀ ìmọ̀lẹ̀ àngẹ̀lì kẹta, nígbà tí a ti fí ìmọ̀lẹ̀ àngẹ̀lì kìní fún Miller. Àwọn ẹsẹ̀ méfà ìkeyin Dániẹ̀lì 11, ni a rí gégé bí ipilẹ̀ àti ọ̀pá àárín ìṣisẹ̀ Future for America, àti ẹsẹ̀ ogóji, nínú Dániẹ̀lì orí kọkànlá, ẹ̀ àkótán ìmọ̀lẹ̀ náà, gégé bí ẹsẹ̀ kẹtálá àti kẹrinlá, nínú Dániẹ̀lì orí kejo, ẹ̀ àkótán ìmọ̀lẹ̀ tí a tú idi rẹ̀ sílẹ̀ nínú ìṣisẹ̀ Millerite.

Ní àkókò òpin ni ọba gúúsù yóò ta ko ọ; ọba àríwá yóò sì bò wá sí i bí iji líle, pèlú àwọn kẹkẹ-ogun, àti pèlú àwọn ẹlẹsin, àti pèlú ọpọlọpọ ọkọ ojú omi; yóò sì wọ inú àwọn ilẹ nàà, yóò sì sàń kojá, yóò sì la kojá. Danieli 11:40.

Èşẹ nàà n tọka sí ogun kan tí ó bẹrẹ ní “àkókò òpin” ní ọdún 1798, láàárín ọba gúúsù àti ọba àríwá. Ọba gúúsù dúrò fún France aláìgbàgbọ nínú Ọlọrun, èyí tí ó fi ọgbẹ ikú nàà lù ú sí ipò pòòpù ní ọdún nàà gan-an. Ipò pòòpù ni a dúrò fún níbẹ gégé bí ọba àríwá. France, ní ti àsoṭelẹ, ní ọdún 1798, jẹ idá kan nínú mẹwàá àwọn ijọba mẹwàá inú Danieli orí keje. Àwọn ijọba mẹwàá wònyí dúrò fún Rome keferi, Rome keferi sì dúrò fún dragoni nàà. Ipò pòòpù (ọba àríwá) dúrò fún ẹranko nàà. Èşẹ nàà n fi hàn pé ọba àríwá (ipò pòòpù), ẹni tí a ti fi ọgbẹ ikú rẹ fún un ní ibèrẹ ẹşẹ nàà, yóò wá gbẹsan níkeyìn sí ọba gúúsù (ọba àìgbàgbọ nínú Ọlọrun). Nígbà tí ipò pòòpù gbẹsan, ọba àìgbàgbọ nínú Ọlọrun ti kúrò ní orílẹ-èdè France, ó sì ti lọ sí àjọşepọ Soviet Union. France jẹ orílẹ-èdè kan soşo, şùgbón nígbà tí ipò pòòpù gbẹsan sí ọba gúúsù nínú ẹşẹ nàà, a tọka sí ọba gúúsù gégé bí “àwọn orílẹ-èdè,” gégé bí Soviet Union àtijọ nàà şe rí.

Nígbà tí ọba àríwá (ijọ pàápà) sì gbẹsan, ó mú “àwọn kẹkẹ-ogun,” “àwọn ẹlẹsin” àti “ọpọlọpọ ọkọ ojú omi” wá pèlú rẹ. Àwọn kẹkẹ-ogun àti ẹlẹsin jẹ àmì agbára ológun, ọkọ ojú omi sì jẹ àmì agbára ọrọ-ajé. Agbára tí ó dá àjọşepọ aláìmọ kan pèlú ijọ pàápà sílẹ fún ète láti mú Soviet Union şubú ni Orílẹ-Èdè Amèríkà, àti pé agbára méji Orílẹ-Èdè Amèríkà nínú Ifihàn orí ketálá ni a fi hàn gégé bí agbára rẹ láti fi ipa ohun ijà àti ipa ọrọ-ajé mú ayé gba àmì àşẹ ijọ pàápà. A óò kọ àwọn èniyàn láti rà tàbí tà láini àmì nàà, lẹyìn nàà sí i, láini àmì nàà, a óò pa àwọn èniyàn.

Èşẹ ogóji fi hàn ní tààrà pé dragoni nàà (ọba gúúsù), ẹranko nàà (ijọ-pàpà) àti wòlfi èké nàà (Orílẹ-Èdè Amèríkà). Èşẹ ipilẹ fún “àkókò òpin” ní ọdún 1989, n tọka sí agbára męta tí n mú idahoro wá, tí wón sì n darí ayé lọ sí Armagedoni, gégé bí àwọn ẹşẹ ipilẹ işipò Millerite şe tọka sí agbára méji tí n mú idahoro wá, ti ibọrişà tẹ lé e, lẹyìn nàà ti ẹşin pàápà.

Èşẹ nàà bẹrẹ pèlú ogun láàárín ọba gúúsù àti ọba àríwá. Ní ibèrẹ ẹşẹ nàà (1798), ọba gúúsù ni ó borí, şùgbón nínú ẹşẹ nàà, ọba àríwá n gbẹsan, ó sì şẹgun ọba gúúsù. Ibèrẹ ẹşẹ nàà samisi ogun láàárín ọba àríwá àti ọba gúúsù, àti ní iparí írànşé tí ó wá nínú ẹşẹ nàà, ogun kan nàà láàárín àwọn ọba àríwá àti gúúsù ni a tún fi hàn, şùgbón pèlú àbájáde tí ó yàtò sí èyí àkókó. Ibèrẹ nàà samisi “àkókò òpin” ní ọdún 1798, àti ogun iparí nàà sì samisi “àkókò òpin” ní ọdún 1989. Èşẹ nàà ní inú ẹrì tí a kọ sínú rẹ ni ààmì Alpha àti Omega, ibèrẹ àti òpin.

Ìtàn gididi ti ẹşẹ nàà n bá a lọ lẹyìn işubú Soviet Union ní ọdún 1989, títi dé òfin ojọ Àikú ti ẹşẹ kọkànlélógóji. Ní òfin ojọ Àikú nàà ni işọkan aláìkòşẹ męta ti Babiloni òde-òní ti mú wá sí imúşẹ nípasẹ ọwọ işelẹ kíákíá kan. Nítorí nàà, ẹşẹ ogóji bẹrẹ nígbà tí a fi ọgbẹ ikú nàà lé e lóri ní ọdún 1798, tí a sì gbàgbé àgbèrẹ Tire. Itàn tí ẹşẹ nàà şàpeşere rẹ parí pátápátá ní òfin ojọ Àikú ti ẹşẹ kọkànlélógóji, níbi tí a ti mú ọgbẹ ikú nàà lárádá, tí a sì rántí àgbèrẹ Tire. Àmì idánimọ ibèrẹ àti òpin nàà ni a kọ kí i şe lóri ọrọ inú ẹşẹ nàà nikan, şùgbón pèlú lóri gbogbo itàn pípé tí ẹşẹ nàà şáfihàn. Èşẹ nàà n tọka sí àgbékalẹ àsoṭelẹ tí kò dá lóri ibọrişà nikan (dragoni) àti ẹşin pòòpù (ẹranko nàà), şùgbón ó n fi işètò àwọn agbára iparun męta hàn, àwọn tí wón n darí ayé lọ sí Amáşedoni.

Ilànà àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ Miller kéde dídé idájọ̀ àyẹ̀wò Ọlórún, àti ilànà àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ Future for America kéde dídé idájọ̀ imúṣẹ̀ Ọlórún. Ní “àkókò òpin” ní ọ̀dún 1989, ilànà idánwò àti iwènùmọ̀ ní igbésè méta bèrè nígbà tí a tú idimọ̀ àwọn ẹ̀sè méfà ikeyin Danieli mọ̀kànlá sílẹ̀ nígbà iṣubú Soviet Union. Ìyàtò pé Miller rí kẹ̀fẹ̀rí àti ẹ̀sìn pópù nikan, tí kò sì rí Pùròtẹ̀sítàntì apẹ̀yindà, gbòdò jẹ̀ ohun tí a yé dáadàa kí a lè lóye iran Odò Ulai tí a tú idimọ̀ rẹ̀ sílẹ̀ ní ọ̀dún 1798.

A ó tẹ̀síwájú pẹ̀lú àyẹ̀wò yẹn nínú àpilẹ̀kọ̀ tí ó kàn.

“A kò ní àkókò láti pàdánù. Àwọn àkókò ipónjù wà ní iwájú wa. Ayé ti ru sókè pẹ̀lú ẹ̀mí ogun. Láìpẹ̀, àwọn iṣẹ̀lẹ̀ ipónjù tí a ti sọ nípa wọn nínú àwọn àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ yóò ṣẹ̀lẹ̀. Àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ inú Danieli orí kọ̀kànlá ti fẹ̀rẹ̀ dé imúṣẹ̀ rẹ̀ pípé. Ọ̀pọ̀ nínú itàn tí ó ti ṣẹ̀lẹ̀ gẹ́gẹ́ bí imúṣẹ̀ àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ yìi ni a ó tún ṣe.”

“Nínú ẹ̀sè kẹ̀tálélógbọ̀n ni a sọ̀rò nípa agbára kan tí ‘àwọn ẹ̀sè 30 tí tí dé mẹ̀rindínlógójì ni a fa yọ.’”

“Àwọn iṣẹ̀lẹ̀ tí ó jọ irú àwọn tí a ṣàpẹ̀júwe nínú àwọn ọ̀rọ̀ wọ̀nyí ni yóò ṣẹ̀lẹ̀.” Manuscript Releases, nọ́mbà 13, 394.